

gaaer ud paa, at der slet intet Artilleri skal være. Rytteriet skal ifølge Lovforslaget kun udgjøre en Escadron, det er 120 Mand, og skjøndt jeg indrømmer, at der ikke let vil blive Anvendelse for Dragoner som Vaaben i et saa couperet Terrain som Bornholm, saa troer jeg dog ikke, at det foreslaaede Antal Ryttere er større end det, som netop behøves til Ryttevagter og for at kunne bringe hurtig Meddelelse i paakommende Tilfælde. Bornholm er omflødt af Havet rundt om, og Den er tilgængelig fra alle Sider. — Jeg troer egentlig heller ikke, at den ærede Rigsdagsmand (Bloug) troer, at Dens Forsvar vil blive for stærkt, men at han derimod mener, at det vil være vel megen Bømpelse, som Bornholmerne ville faae ved Lovforslaget, som det nu foreligger. Jeg skal med Hensyn hertil først tillade mig at erindre om, at Bornholm indreder forholdsvis mere end nogen anden Provinds af befarent Mandskab til Flaaden. Der er en stor Lyft hos Bornholmerne til at fare til søs; endog saa mangfoldige Bønderkarle gaae den Vej, og de mange Kjøbstæder saavel som de mange Tisserleier, der ligge rundt omkring paa Dens Kyster, medføre, at ingen Provinds i den Grad som Bornholm forsyner Flaaden med befarne Matroser. Derhos maa man huske paa, at Den bidrager ligesaa Meget til Armeen eller til Satskassen, som de øvrige Provindsjer, og at, medens man i disse ikke har anden Udgift til Armeen end gennem Skatterne, vil man paa Bornholm rimeligvis vedblive som hidtil at have særskilte Udgifter til Militisen, som ikke ere ganske ringe, og som altsaa blive en Byrde, som den har fremfor det øvrige Land. Der er for det Første den Udgift, som følger af, at hver Mand i Militisen skal klæde sig selv; vel er det ikke saa farligt, at hver Mand skal skaffe sig en Uniform, men jeg har dog ofte tænkt paa, at det var haardt nok, at en Tjenestekarl skulde anvende et halvt eller maaskee et heelt Aars Løn til at skaffe sig en Uniform for, og jeg vilde i den Anledning henstille til den høitærede Krigsminister, om Byrden derved ikke kunde lettes noget uden Skade for Tjenesten, derved, at Uniformen gjordes mere lig med den civile Dragt, om det f. Ex. ikke kunde være tilstrækkeligt, at der

forestreges en bestemt Farve af Klæberne, og at der saa muligt kunde være visse Tegn, som fattes paa disse i Tjenesten, og som kunde aftages udenfor den. Det vilde være en temmelig betydelig Lettelse for Soldaterne af Militisen. Dernæst skal dennes Mandskab koste sig selv, og denne Byrde vil herefter blive mere besværlig, end den hidtil har været; thi det er mere besværligt at skulle udruste sig med Kost for 10 Dage hvert andet Aar end for det halve Antal Dage hvert Aar, ligesom det ogsaa vil blive mere byrdesuldt for Eiendomsbesidderne herefter, der jo ikke blot skulle udrede Kosten til Folkene, men ogsaa maa afsee dem saa mange Dage fra deres Bedrift. Den største Byrde er imidlertid Hesteudredningen. Bonden har hidtil paa Bornholm maattet udrede Hestene til Militisen uden Godtgjørelse. I Begyndelsen, da Militisen indrettedes — den er, som den ærede Taler (Bloug) før anførte, en meget gammel Indretning — betød Hesteudredningen ganske vist ikke saa Meget, thi i gamle Dage havde man jo til hvert Agerbrug en Overflødighed af Heste — naar Foraarsæden var lagt, var der Heste nok tilovers —; efterhaanden som Agerbruget er frekket frem, er Bonden imidlertid ophørt med at holde flere Heste, end han nødvendigt bruger i sin Bedrift, og dem, han holder, er der altsaa Brug for hele Aaret igjennem; det er derfor ingen ringe Byrde for en Gaardmand at skulle være af med en Hest i flere Dage. De her nævnte Byrder medføre ogsaa saa Meget, at der er flere Eiendomsbesiddere paa Bornholm, som under ingen Omstændigheder ville have Militisen bibeholdt. Der er jo kommet et Andragende til Rigsdagen, der havde c. 450 Underskrifter, som gaaer ud paa dette, fornemmeligt, tør jeg sige, formedelt de Byrder, som ere forbundne med Militisen, og som de ønske at blive frie for. I denne Henseende være det mig tilladt at anføre et Exempel, som just faldt mig ind. Jeg hørte, dengang da denne Adresse var sendt om til Underskrift, at et Sogneforstanderskab, som fik Betænkelse ved at underskrive den, da de Bornholmste Rigsdagsmænd raadede derfra, reiste hen til en af Formændene for den for at søge Raad hos ham, og han forestillede da samme, at, dersom Bornholm beholdt Militisen,